

EXPERT ZCELA JEDNOZNAČNĚ: „JE TO STRAŠLIVÁ KOULE NA NOZE!“ Znalec českého letectví zděšen nákupem amerických stíhaček. Koupíme je a přijde krach

- CZ24 News | 27. července 2022

ČESKO: „Rozhodnutí o pořízení letounů F-35 by ve svém důsledku znamenalo pořízení strašlivé koule na noze, která by svými náklady bránila nejen dalšímu rozvoji a provozu vzdušných sil, ale i českých ozbrojených sil, jako celku,“ myslí si o vládou zamýšleném nákupu velice poptávaných amerických letounů obchodník a analytik Petr Markvart, přičemž o strojích hovoří jakožto o „cestě ke krachu“. Pořizovací cena prý bude horentní, problém je však zcela jinde.

Foto: repro youtube, tan

Popisek: Analytik Petr Markvart

Drazí přátelé, jak jistě víte, k problematice obrany a vojenských akvizic obecně, se nerad vyjadřuji. Zprv je tu mnoho povolanějších a za druhé nechci nutně prát špinavé prádlo svých kolegů na veřejnosti. Každému novému ministrovi (včetně ministrů ženského rodu), dávám obvykle minimálně půl roku na to, aby předvedl(a), jak povede resort obrany a ozbrojené síly obecně. Když se kdysi, v roce 2010 přehnala nad Českem bouře v podobě náměstka, později úřednického ministra obrany MUDr Bartáka (shodou okolností taky za ODS), říkal jsem si, že horší už to může být jen těžko. Jak moc jsem se mýlil!

Špatná rozhodnutí střídají ještě horší a zejména v poslední době celkově vše směřuje k neprostému bankrotu obranného rozpočtu, který nutně povede neschopnosti bránit vlastní území, jeho suverenitu a integritu (což jsou hlavní a zásadní úkoly ozbrojených sil ČR). K tomu bude přispívat i pokračující degenerace obranného průmyslu, neboť záhy nebude jediného oboru, kde bychom dokázali svět ohromit nějakou technickou novinkou nebo významným objevem.

K tomuto příspěvku mě donutila zejména pozice, kterou ministerstvo zaujalo k problematice pořízení nadzvukového proudového letounu, jež by měl být páteří českých vzdušných sil po příštích 40 let

plus. Výrok o výhodnosti pořízení letounu F-35A pro AČR považuji zatím za nejskandálnější manipulaci v oboru obranných akvizic za posledních 25 let. Proč? Budu se snažit velmi stručně shrnout níže.

Autor fotografie Petr Markvart/ americká stíhačka F-35

1 INFRASTRUKTURA JE DRAHÁ: Máme v zásadě dvě možnosti – buďto pokračovat v provozování stávajících letounů JAS-39 Gripen nebo nakoupit jiný letoun. V tomto oboru se při vyloučení ruských letounů, nabízí starší technologie F-16 nebo F-18 ze Spojených států nebo novější F-35 opět ze Spojených států, či Rafale z Francie. V kterémkoli z uvedených případů to však znamená současně s pokračujícím provozem Gripenů do r. 2027 (s opcí do r. 2029), vybudovat při souběžném provozu (a nákladech) za Gripeny, paralelní svět pro nový stroj, a to nákladem mnoha set miliónů dolarů či eur a koncem dekády odepsat všechny dosavadní investice do systému pro provoz švédských strojů. Piloti i technici a další pozemní personál se budou přeshkolovat na systém nový. To trvá mnoho let a stojí to spoustu peněz.

2 POŘIZOVACÍ CENA: Ze všech dosud zveřejněných cenových podkladů vyplývá, že pořizovací hodnota letounu F-35 A (tedy základní a nejjednodušší varianty), včetně odpovídající infrastruktury se pohybuje mezi 120 a 150 milióny USD za letoun. Při pořízení 24 strojů to znamená investici v řádu 80 miliard korun. A to jsme ještě nekoupili munici a další vybavení, nezbytné pro využití všech schopností letounu. F-35 totiž není zase tak úplně jenom o bojovém létání a ničení vzdušných, pozemních či námořních cílů protivníka, ale zejména o létající platformě pro elektronický boj a zarušení protivníka, pro pokročilé informační přenosy o cílech, jejich pohybu atd. Bez odpovídající satelitní a komunikační infrastruktury, je tento letoun takový krásný kočár po průjezdu bažinou. Moc parády s ním nenaděláte.

3 TERMÍN DODÁNÍ: Za často opomíjený, ale velmi důležitý faktor považuji dodávkové možnosti výrobce letounu, společnosti Lockheed Martin. Ministerstvo často vyhlašuje, že potřebuje letoun na boj s Ruskou federací a jistě se tedy dá usuzovat, že by ho potřebovalo dnes, nejpozději zítra, aby

tomu Putinovi ukázalo. Skutečnost je však taková, že k dnešnímu dni je vyrobeno a předáno zákazníkům z různých zemí cca 820 z celkově objednaných 3300 letounů. Prioritně jsou plněny závazky vůči domácím zákazníkům, tedy U.S. Air Force, U.S. Navy a U.S. Marine Corps a k tzv. strategickým partnerům, tedy k Velké Británii, Itálii, Japonsku a k dalším významným zákazníkům (Dánsku, Norsku, Nizozemsku atd.).

Stojí jistě za zmínku, že ze zemí střední a jihovýchodní Evropy se zatím k projektu F-35 přihlásilo pouze Německo a Polsko (ve Švýcarsku sice již také padlo „rozhodnutí“ pro F-35, ale to se nyní vyšetřuje, jako hrubě zmanipulované). Ostatní země regionu volí zatím buďto Gripen (Česko, Maďarsko) nebo F-16 (Slovensko, Rumunsko, Bulharsko), případně francouzské letouny Rafale (Chorvatsko). Výrobní linka letounu ve Fort Worth v Texasu dosáhne maxima své roční kapacity příští rok, kdy vyrobí 156 letounů. Pro zjednodušení předpokládejme, že bude vyrábět i po příští léta cca 150 letounů ročně. Na české letouny by se tedy podle této aritmetiky dostalo až v roce 2040, a to ještě za předpokladu, že uzavřeme smlouvu VELMI rychle a předběhneme další potenciální kupce. V té době se už letouny základní varianty F-35 A budou u některých zákazníků vyrazovat, jako zastaralé, ale především – už se budou bojovat úplně jiné konflikty, a rozhodně ne ten současný, ukrajinský. Jistěže existuje možnost prioritizovat pár letounů do výrobních oken odstoupivších zákazníků (Turecko, Velká Británie) nebo dodat nějakou část dříve, ale stále platí, že jakýchsi předběžných operačních schopností nebudeme stavu dosáhnout dříve, než v roce 2035. V té době už bude naše nebe hlídat slovenská F-16 nebo maďarský Gripen, protože rokem 2029 končí pronájem těch našich. Chceme to? Opravdu tohle chceme?

4 PROVOZNÍ NÁKLADY, JAKO HLAVNÍ ASPEKT: Asi nejstrašlivější je na tomto rozhodnutí problematika provozních nákladů letounů F-35, která se spolehlivě pohybuje okolo 30 tisíc USD za letovou hodinu, tedy okolo dvoj-až trojnásobku výše provozních nákladů jiných, srovnatelných typů. Při ročním náletu pouhých 250 letových hodin na jeden letoun, to znamená částku 7,5 milionů USD na letoun a rok, tedy cca 4,5 mld. korun ročně za tuto „flotilu“. Nemohu při tomto tématu nezpomenout případ pořízení letounu Eurofighter Typhoon Rakouskými vzdušnými silami. Letka žíznivých dvoumotorových letounů zlikvidovala do jednoho roku vzdušné síly našich jižních sousedů i jejich celkový obranný rozpočet. Již mnoho let není jen na provoz, ale ani na údržbu a obnovovací výcvik. Podobná je situace s Typhoonem i v Německu a v mnoha dalších zemích s výrazně výkonnější ekonomikou, než je ta česká. Připočteme-li k tomu leteckou výzbroj a její použití, vyšplhají se roční provozní náklady na jeden letoun spíše ke 12-13 mil. USD.

5 POLITICKÝ TLAK: Spojené státy jsou v tomto směru stále ještě žádanou nevěstou. Vždyť kdo je zadobře se strejdou Samem, vyhrává bez problémů doma volby, sežene snadno koaliční partnery pro sestavení vlády, atd. Jedná se tedy o korupci, či, chcete-li, vydírání politické, tak oblíbené u našich předních politiků. Za obět jí padli Mirek Topolánek i Petr Nečas a v různých formách se jí podvolili Bohuslav Sobotka, Andrej Babiš a mnozí další. Proto se paní ministryně velmi rozzlobila na švédského velvyslance za to, že si dovolil nabídnout výhodné podmínky pro pokračování v provozování švédských letounů.

Pro velké zjednodušení jsem vynechal další důležité okruhy jako jsou:

- poruchovost (nebo, chcete-li náročnost údržby), kdy na zabezpečení provozu F-35 potřebujete dvoj-až trojnásobek vysoce kvalifikovaných techniků ve srovnání s ostatními typy;
- administrativní náročnost na zabezpečení dodávek pokročilých technologií ze Spojených států (tzv. ITAR-politiku, jejíž pomocí Američané doslova vydírají každý stát, závislý na jejich produktech);
- faktickou využitelnost F-35, tedy v zásadě ofenzivního letounu, pro potřeby obrany vlastního území tak, jak je stanoví zákon o ozbrojených silách a mnohé další.

Pro shrnutí řekněme zcela jasně, že rozhodnutí o pořízení letounu F-35 by bylo pro Českou republiku krajně nevýhodné a ve svém důsledku by znamenalo pořízení strašlivé koule na noze, která by svými náklady bránila nejen dalšímu rozvoji a provozu vzdušných sil, ale i českých ozbrojených sil, jako celku. Což je u země, která byla až po 15 letech pronájmu Gripenů, schopna pořídit pro ně Link 16, zajisté velmi na pováženou.

Petr Markvart se věnuje již víc jak dvacet let mezinárodnímu obchodu v letectví.

AUTOR: Petr Markvart

ZDROJ: Parlamentní Listy/Islamizace.cz